

1411583001

מדיניות החינוך בישראל וזיקתה למשפט: סוגייה בצדק חברתי ד"ר דן גבתון

פתרון מוצע למבחן מסכם – מועד א' סמסטר א' תשס"ה

מבוא 1

- מטרת החינוך – סעיף 2 לחוק החינוך הממלכתי, ישן לעומת חדש.
- האם הערכים מוסכמים על הכל?
- חינוך לפלורליזם מול חינוך פלורליסטי.
- חינוך הוא סוגיה פוליטית. הערכים שבחרים הם תוצאה של משא ומתן בין הקבוצות בחברה.
- מה האמצעים לקידום המטרות אינטגרציה או ביזור?
- מה קורה כשהערכים שמעוניינים לקדם הם אחרים? (חרדים למשל).
- שיח של זכויות לעומת שפה פדגוגית.

מבוא 2

- מטרת החינוך – סעיף 2 לחוק החינוך הממלכתי, ישן לעומת חדש.
- האם צריך לממן חינוך שאינו מוביל לשיפור ההון האנושי (או שאינו מוביל לכושר השתכרות).
- האם אכן החינוך מוביל לשיפור או שמא הוא מוביל לשיפור (שימור המצב החברתי הקיים)?
- מדוע הידע והמיומנות הנחוצים בעולם המודרני, והאם הם מקובלים על כל הזרמים הקיימים.
- האם יש זכות לחינוך? פס"ד שוחרי גילת, ועד פוריה.
- מה משפר הון אנושי? אינטגרציה או ביזור?
- משפט משווה (הצעת החוק של בלייר '97)

מבוא 3

- המוטיבציות לאינטגרציה
- ועדת רימלט
- שלוש תקופות בפסיקת בית המשפט העליון
- ביקורת על האינטגרציה
- משפט משווה
- האם ערכים אלו מקובלים על כל האוכלוסיה?

המלצה 1 - מדידה

- מטרות המדידה.
- האפשרות לעשות בחירה מושכלת באמצעות מדידה.
- בית ספר נמדד לא רק בהישגים בלימודים אלא גם בפרמטרים אחרים: שביעות רצון, יחס לתלמידים, תנאים פיזיים.
- משפט משווה (בריטניה).
- תקצוב דיפרנציאלי לפי תלמיד, יש אינטרס לבי"ס שיבחרו בו תלמידים, שאם לא כן תקציבו יפגע.

המלצה 2 – בחירה מבוקרת

- בחירת הורים מבוקרת היא למעשה ניסיון לשמר את היתרונות שבאינטגרציה תוך מעבר לשיטה של ביזור. בחירה מבטאת מצב של שוק חופשי, בקרה – נעזדה למניעת יצירת בתי ספר אליטיסטיים.
- השינויים בפסיקת בית המשפט לגבי בחירת הורים (פס"ד תבורי, בר).
- משפט משווה משיג לעומת קונטיקט ופנסילבניה (שקף בעמוד 2 למטה).
- הבחירה היא של ההורים בלבד, בית הספר אינו רשאי לבחור את תלמידיו.
- בחירה מושכלת ע"י ידע, גופי הערכה ומדידה, פרסום.
- הנחה של משק נאו קלאסי בחינוך: נזילות, נאמנות למצור, ידע, יכולת לעבד את הידע.

המלצה 3

- שפת הזכירות המשפטית לעומת השפה הפדגוגית. קושי של המע' הפדגוגית (חובת הנמקה, זכ' ייצוג, ערעור, הפרדת רשויות) " ... והם זכאים ללמוד במקום נעים.."
- זכירות הילד – אמנה, חקיקה, ועדת רוטלוי. שוחרי גילת – הזכות לחינוך איננה חוקתית.
- זכ' להגנה זכ' להשרדות (תרשים עמוד 17)
- אחריות ברשלנות (בוחרט) לעומת הליך הוגן (מסילתי).
- המלצת ועדת דברת מכירה הן בזכות להליך הוגן והן בזכות להשרדות/הגנה מפני אלימות.
- בנוסף, יש בהמלצתה כדי לחזקת את סמכות בית הספר אך תוך שמירה על שקיפות וקריטריונים ברורים (שיח משפטי)
- מדידה ככלי לקבלת אינפורמציה ויכולת לקבל החלטות מושכלות בבחירת בית ספר.

שאלה 2

א. ניתוח קטע מבוא התייחסות לקפאון הצפוי בישום הדוח

בלעז

כללים וחוקים אשר לכאורה גייסרליים למעשה מובילים לאי שיוויון ביקורת על הזולת מודלים כלכליים בחינוך ביקורת על ניהול עצמי בחינוך האם גישתו הדו"ח צפוי להיות מיושם האם גישתו עולה בקנה אחד עם קטע המבוא שנבחר.

בקשטיין

רצון ידע וסמכות (ישום דו"ח דברת בהתאם לפרמטרים אלו). אחריותיות, שית, שת"פ וכלים (צורך בבלים אכיפה ובקרה). האם לגישתו הדו"ח צפוי להיות מיושם. האם גישתו עולה בקנה אחד עם קטע המבוא שנבחר.

גבע

צורך ברפורמה מלוות חקיקה (יתרונות וחסרונות) ביקורת על הנחת שוק חופשי בחינוך. האם לגישתו הדו"ח צפוי להיות מיושם. האם גישתו עולה בקנה אחד עם קטע המבוא שנבחר.

ב. ניתוח קטע מבוא התייחסות לפס"ד תל"י וארגון המורים כפי שנלמדו בכיתה

כפרי

הגדרת חינוך טוב היא שאלה פוליטית (במובן כח). הזדהות הזרם הדתי של החינוך. המתנה בין חינוך לפלורליזם לבין חינוך פלורליסטי המטרה המוצגת במבוא מדידה למעשה חלק מהחברה הישראלית – כפייה ודילוגית (פס"ד מוצרט) שיוויון פורמלי ולא מהותי – איך בא לידי ביטוי בשני פסקי הדין.

תומפסון

פיצול במטווה של רב תרבותיות גורם למעשה להפרדה – ולאי שיוויון. התנגדות מוצגת לסטרגיה תחת טיעונים רב תרבותיים. יש לכלול את סולם באינטגרציה גם אם יש לכך מחיר. ניתוח תל"י וארגון המורים לפי גישה זו. ניתוח קטע המבוא לפי גישה זו.